

T Ü R M O B

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

I. ULUSLARARASI İŞ ETİĞİ KONGRESİ

AÇILIŞ KONUŞMASI

YMM. Nail SANLI
TÜRMOB Genel Başkanı

Ankara, 21-22 Eylül 2012

Sayın Başbakan Yardımcım, Sayın Gümrük ve Ticaret Bakanım, TOBB'nin Değerli Başkanı, Ticaret ve Sanayi odaları ile Ticaret Borsalarının değerli Başkanları, Meslek Camiamızın değerli Oda Başkanları, Kurum ve Kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, değerli Akademisyenler, Yurt içinden ve Yurt dışından gelen değerli Konuklarımız, Sevgili Meslek Mensupları, basınımızın değerli temsilcileri sizleri öncelikle şahsım ve TÜRMOB camiası adına saygıyla selamlıyorum.

Bugün burada TÜRMOB olarak TOBB ile birlikte ilkinin düzenlenmekte olduğumuz ve umarım her yıl yapılarak süreklilik arz edecek, gelenekselleşecek I. Uluslararası İş Etiği Kongresinin açılışı için toplandık. Bu ilk Kongre için ana tema olarak **“İş Etiğine Stratejik Yaklaşım-Etik Liderliğin Rolü”** olarak belirledik. Kongremize göstermiş olduğunuz bu coşkulu ilgi için teşekkür ediyor ve hepinize hoş geldiniz diyorum.

Konuşmamın başında içinde bulunduğumuz ve kutlanmakta olan AHİLİK haftasını kutluyor bu kongremizin AHİLİK haftasında gerçekleştirildiği için mutlu olduğumuzu belirtmek istiyorum.

Sayın konuklar, Değerli katılımcılar bildiğiniz gibi geçtiğimiz dönem TBMM önemli düzenlemelere imza attı. Bu düzenlemelerin en önemlilerinden birisi de 6102 sayılı yeni TTK dur. Sayın Bakanımız Hayati Yazıcı'nın önderliğinde Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, TOBB ve TURMOB işbirliği ile yıl içinde çeşitli illerde TTK tanıtım ve bilgilendirme toplantıları yaptık. Yeni TTK yasası hakkında görüş, öneri ve eleştirileri aldık. Sonunda yeni 6102 sayılı TTK kanunu değiştiren 6335 sayılı yasanın hazırlık aşamasında mesleki geleceğimiz açısından çok önemseydiğimiz 400. Md kapsamında değişiklik yapılarak var olan mesleki unvanlarımız (SMM-YMM) madde kapsamından çıkarılmıştı. TÜRMOB olarak yürüttüğümüz yoğun ve etkili çalışmalar sonucunda hem meslek yaşamızın kanun lafzı hemde mesleki unvanlarımızın (SMM-YMM) madde metnine alınması konusunda Adalet Komisyonu görüşmelerinden besleyerek TBMM genel kurulunda yasalaşması aşamalarında bize katkı sağlayan ve destek veren Gümrük

ve Ticaret Bakanımız sayın Hayati Yazıcı'ya bütün Türmob camiası adına huzurlarınızda bir kez daha teşekkür ediyorum.

Sayın Konuklar değerli katılımcılar,

Biz muhasebe meslek mensupları olarak etik ile kalkıp, etik ile yatan bir camia'yız. Tüm yasal düzenlemelerimiz ve uygulamalarımızın gerisinde temel felsefe olarak iş ahlakı, etik değerler yatmaktadır. **Zira mesleğimiz bir itibar, prestij ve şöhret mesleğidir.** Etik değerler ve iş ahlakı bizim namusumuzdur. Şöhretimizin iyi olması, etik ilke ve normlara tam olarak uymamız esastır. Etiğin mesleğimiz açısından önemi nedeniyle her yıl Muhasebe Meslek Etiği Kongreleri düzenliyoruz, TÜRMOB bünyesinde Etik Komitemiz çalışmalarını yürütüyor, etik eğitimlerimizle bu alanda meslek mensuplarımızı bilgilendiriyor ve muhasebe etik kodlarımızı uluslararası standartlara göre sürekli yeniliyoruz.

Muhasebe meslek mensuplarının çatı örgütü olarak TÜRMOB mesleğimizin temel ahlaki norm ve moral değerini oluşturan meslek etiği konusunu tüm düzenlemelerin temeline yerleştirmiştir. Bu kapsamda; Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (IFAC) bünyesindeki "Uluslararası Etik Standartları Kurulu" tarafından yayımlanan "Profesyonel Muhasebeciler İçin Etik Kurallar El Kitabı"nın son Baskısı Birliğimizce Türkçeye çevrilmiş olup, TÜRMOB tarafından kullanıcıların hizmetine sunulmuştur.

Değerli Katılımcılar,

Uluslararası Muhasebe Etik Standartlarının Genel Uygulanışına ilişkin olarak; muhasebe uygulamalarında iş etiği denildiğinde;

- Muhasebe Etiği ve Temel Prensipler
- Dürüstlük
- Tarafsızlık
- Mesleki Yeterlilik ve Gerekli Özen
- Gizlilik ve Sır Saklama
- Mesleki Davranış

konuları akla gelmektedir.

Ayrıca; Serbest Çalışan Profesyonel Muhasebeciler için;

- Çıkar Çatışması
- Ücret ve Diğer Ödemeler
- Mesleki Hizmetlerin Pazarlanması
- Hediye Alma ve Ağırılama
- Tarafsızlık ve Bağımsızlık

Konuları muhasebe etiği kodlarının temel unsurlarını oluşturmaktadır.

Diğer taraftan; Bağımlı Çalışan Profesyonel Muhasebecilere yönelik;

- Potansiyel çatışmalar,
- Bilginin Hazırlanması ve Raporlanması
- Yeterli Uzmanlıkla Hareket Etme
- Finansal Çıkar ve
- Rüşvetler

konuları temel etik kodlarıdır.

Bahsettiğim Etik Standartlar El Kitabının bağımlı ya da serbest çalışan tüm meslek mensuplarımız yanı sıra iş aleminin çalışmalarında da yararlı olacağına inanıyorum.

Değerli Konuklar değerli katılımcılar,

Mesleğimizin ulusal ve uluslararası düzeyde hızla değiştiği bir süreci yaşıyoruz. Yeni yasal düzenlemeler ve uygulamalar bizi bekliyor. Ancak değişmeyen bir şey var: ETİK ve AHLAKİ DEĞERLER. Etik; mesleğimizin ve biz meslek mensuplarının vicdanıdır. Etik ve meslek ahlakına yönelik ne kadar düzenleme yapılırsa yapılsın kalbimizin, vicdanımızın sesini dinlemezsek bu düzenlemeler bir anlam ifade etmeyecektir.

Muhasebe Etiği (Deontolojisi) veya iş ahlakı , “kanunlara uygun işlemlerin yanı sıra, toplumun güncel değer yargılarına da önem vererek güvenilir bilgilerin topluma sunulması” olarak tanımlanabilir. Gerçekten günümüzde basında ya da yetkili kişilerin söylemlerinde; **“Etik olarak doğru bulmuyorum”**, **“Bu uygulama yasal ama etik değil”**, **“Hiç etik değil”** gibi ifadelerin sıklıkla kullanıldığını görmekteyiz. Bu ifadelerin sonucu etik değerlere uymamanın bir yaptırımını olmamasını da

getirmektedir. Yani yapılan şey her neyse, yasal ancak ahlaki görülmemekte tabiri caizse **yapanın yanına kar kalmaktadır**. Çünkü bir yaptırım ya da ceza uygulanmamaktadır.

Stratejik etik anlayışının kapsamı içinde etkili ve etkin bir liderlik de bulunmaktadır. Kurumlarda liderin etik konulara rol model olması gerekmektedir. Güzel bir ata sözümüz var : **“Balık baştan kokar.”** Lider kendisi etik davranışlar sergilemezse, onu takip edenlerden de bunu beklemeye hakkı yoktur.

Yukarıda yaptığım iş etiği kavramının tanımı kapsamında şu aşamada izninizle muhasebe meslek etiğine gelmek istiyorum. Muhasebe meslek etiğini içeren bazı temel unsurlar ön plana çıkmaktadır:

- **Sorumluluklar;** bağımsız olarak çalışan meslek mensuplarının adına iş yaptıkları bireye, meslektaşlarına ve kamuya karşı eşit mesafeli olduklarını bilerek faaliyetlerin herhangi bir tarafın lehine veya aleyhine bozulmamasını ifade eder.
- **Kamu çıkarı;** yapılan faaliyetler sonucunda kamu yararı gözetilerek genel ekonominin aleyhinde durumların ortaya çıkmasının engellenmesidir.
- **Dürüstlük;** sorumlu olunan tüm tarafların hakkının her ne nedenle olursa değişmeyeceği fikrinin sorumlu olunan taraflara verilerek onların nezdinde gerekli güvenin sağlanmasıdır.
- **Tarafsızlık ve Bağımsızlık;** bir taraf adına ücret karşılığı iş yapılıyor olsa bile, meslek mensuplarının yapılan iş sürecinde bağımsız olduğunu düşünerek tarafsız olarak faaliyetlerini sürdürmesidir.
- **Özenli çalışma;** sorumluluk bilinci içerisinde yerine getirilen faaliyetlerin, teknik bilgiye sahip olarak meslek ahlakının vermiş olduğu bir anlayış kapsamında hareket edilmesidir.

Değerli Konuklar, Sayın Meslektaşlarım,

Mesleğimiz son dönemlerde kabuk değiştirmekte, yeni uzmanlık alanları bizlerden hizmet beklemektedir. Meslek etiği açısından da yeni alanlar yeni sorumlulukları getirmektedir.

Meslek mensuplarımızın yeni TTK ve uluslararası gelişmeler kapsamında başta muhasebe, denetim alanlarındaki yeni düzenlemelere uyum sağlamaları, geleceğe yönelik yol haritalarını çizmeleri ve mesleki uzmanlaşmaları büyük önem taşımaktadır.

Muhasebe; kayıt tutma fonksiyonundan finansal raporlama fonksiyonuna hızla geçiş yaparken, muhasebe mesleği de farklı uzmanlık alanlarına yönelmektedir.

Özellikle son on yılda, Enron ve sonrası yaşanan kurumsal muhasebe skandalları ile birlikte global düzeyde finansal mimari yeniden şekillenmekte, ulusal ve uluslararası düzenleyici otoriteler ve standart koyucu kurullar düzenleme ve standartlarını eskisinden daha özenle değerlendirmekte ve yenilemektedirler. Bu yeni düzenlemeler başta muhasebe (finansal raporlama) standartları ve denetim standartları olmak üzere tüm mesleki standartları kapsamaktadır.

Enron ile başlayan küresel kurumsal skandallar düzenlemelerin tek başına yeterli olmadığını, kurumsal yönetim uygulamalarının ve etik değerler ve etik kodlarının şirketler açısından önemini ortaya koymuştur. Bağımsız denetim ve bağımsız denetçilik olgusu sadece halka açık ve kamusal sorumluluğu olan şirketler için değil, kamu kesimi dahil tüm özel sektör işletmelerini, vakıfları, dernekleri, kooperatifleri yani üçüncü sektör olarak adlandırılan sivil toplum örgütlerini de kapsar şekilde genişlemekte, toplumun her kesimi eskisinden daha çok şeffaflık ve hesap verilebilirlik aramaktadır. Söz konusu gelişmeler, bağımsız denetim kavramının önemini artırmakta ve meslek mensuplarının bu alana yönelmelerine neden olmaktadır. Bağımsız denetimin önemini artıran bir diğer gelişme ise yeni yasal düzenlemelerdir. Başta, yeni Türk Ticaret Kanunu olmak üzere çeşitli düzenlemelerde bağımsız denetime ve bağımsız denetçiye olan talep her geçen gün artmaktadır.

Global düzeyde raporlama kavramı, finansal raporlama kavramının üzerine taşınmakta ve uluslararası düzeyde sosyal raporlama kavramı ön plana çıkmaktadır. Günümüzde işletmelerden sosyal hayata ve çevreye eskisinden daha çok duyarlı ve sorumlu yaklaşımları beklenmektedir. Başta kamusal sorumluluğu olan işletmeler olmak üzere, işletmelerden finansal raporları yanı sıra sosyal raporlama yapmaları da beklenir hale gelmektedir. Sosyal muhasebe ve raporlama kavramı, kıt kaynakların insan sağlığına yararlı bir şekilde kullanılması ve çevreye en az zararla üretim yapılması hususlarına ilişkin değerlendirmeleri içeren bir raporlama anlayışıdır. Bu kapsamda çevre muhasebesi ve raporlaması, karbon muhasebesi ve raporlaması konuları sosyal muhasebe ve raporlama anlayışına bazı örnekler olarak verilebilir. Özellikle düzenleyici ve denetleyici otoritelerin her geçen gün sosyal sorumluluk kavramına daha fazla önem vererek, düzenledikleri ve denetledikleri piyasalar ve şirketler için sosyal raporlama uygulamalarını yaygınlaştırdıkları görülmektedir. Bu uygulamalar toplumsal duyarlılık ve etik değerlerin ön plana çıkardığı yeni alanlardır.

Ekonomik ve ticari hayatın gelişmesi, piyasaların genişlemesi ve finansal piyasaların baş döndürücü bir hızla küreselleşmesi; beraberinde her geçen gün muhasebe mesleğinde yeni uzmanlık alanları, açılımlar ve ufuklar kazandırmaktadır. Bu alanların etik değerler ve iş ahlakı ile yakın bir ilişkisi vardır.

Bu yeni açılımlarda başarı sağlayabilmemiz için yeterli bilgi birikimi ve donanıma sahip olmamız yanı sıra, her zaman vicdanımızın sesini dinlememiz, ahlaki ve etik değerleri dikkate almamız gerektiğini bir kez daha vurgulamak istiyorum.

Sayın Konuklar, değerli katılımcılar,

Sözlerime son verirken, 1. Uluslararası Etik Kongremize katılarak bizleri onurlandıran Başbakan Yardımcımız Sayın Beşir Atalay'a, Gümrük ve Ticaret Bakanımız Sayın Hayati Yazıcı'ya Bu Kongreyi birlikte gerçekleştirdiğimiz ev sahibi kurumlardan TOBB başkanı sayın Rifat Hisarcıklıoğlu'na, burada iki gün boyunca bizlerle bilgilerini paylaşacak olan ve değerli sunumlarıyla kongremize katkı sağlayacak olan Yurt içinden ve Yurt dışından katılan değerli Akademisyen ve konuşmacılarımıza, Değerli Oda Başkanlarına teşekkür ediyorum. En büyük teşekkür her zamanki gibi siz katılımcılara, katılımınız ile bu kongremizi anlamlı hale getirdiğiniz için siz değerli katılımcılara sonsuz teşekkür ediyor ve bu kongremizin mesleğimize ve is dünyasına yararlar getirmesi dileği ile saygılar sunuyorum.